male ſiis üllese, kuida luggu olli. Kui muud ſuremat polle, ütles praua naerdes, ſiis kohhe waese kannatajale abbi leian. Essiotsast ei tahtnud tohter sedda kuuldagi, pärrast laks ommeti temmaga seppa jure; praua käskis silma lahti tehha, wöttis magneti taskust, piddas haige silma liggidal, ja, ennä immet! raua tükkikene tulli silmast wälja magneti jure ja jäi temma külge kinni, ja silm sai terweks.

Jummala lodud asjade seast on magnet ehk magneti-kiwwi wägga immestamise wäärt, sest et temma sees se wöim, et ta rauda ja muid asjo, kellel rauda sees on, ennese pole kissub, ja kui temma wallali likuda annab, ikka teist otsa pöhja pole pörab. Temma on mustjas rohheline ehk roostе kärwa pruun, kaunis köwwa, raske ja raua seggaue kiwwi. Tedda leitakse raua-mäggedest. Kui ta rauast raskem on, siis ta kissub rauda ennese jure ja peab tedda kinni; agga kui raud temmast raskem on, siis ta lasseb ennast raua jure tömmata ja jääb temma külge kinni. Sedda wöimo näitab temma immelikult. Kui tähhenduseks laua peal nöelo ehk wili-purro on, ja magnetit laua al senna ja tenna ligutakse; siis lähhewad nöelad ja wili-purro ikka laua peal takka järrele, kus pole agga magneti-kiwwi laua al käib.

Tähhelepannemise wäärt on ka, et magneti wöim raua sisse lähhäb, kui tedda magneti-kiwwiga nühhitakse. Laewa-meeste juhhataja merre peal on kompas ehk kumbas, s. o. üks raud nöel, mis magneti-kiwwiga magnetiks tehtud, ja ühhe püsti nöela otsa peale nenda pantud on, et ta ümberringi ennast wöib pöörda. Et nüüd temma teine ots ikka pöhja pole näitab; siis teab tüürman ö ja päwa aial, kuhho türida ja laewaga minna. Arabia-rahwas on, kuida öeldakse, essimesed olnud, kes sedda riista teinud ja prukima hakkand, kelle abbiga palju suri maid ja sära üllesleitud.
